

EDINOST

Glasilno Slovenskega političnega društva za Primorsko

•V edincih je moč•

•EDINOST• izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gl., za polu leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v tražkah v Trstu po 5 kr., v Gorli in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročila, reklamacije in inserate prejema Opravištvu, via Terrente, •Neva tiskarna•.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu •via Terrente• •Nuova Tipografia• vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunijo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje z vsako besedo 2 kr.

Shod v Kromerizu.

Vsak po svoje tolmači si shod našega cesarja z ruskim carjem v Kromerizu dne 25. in 26. t. m., zanimivo je posebno opazovati, kako si Velikonemci v svojih glasilih ta shod v svojo korist tolmačijo. Nekaterim se čudno zdi, da pri letošnjem shodu ni bilo tudi nemškega cesarja in Bismarka, to da morda pomenja nedaljno vojno. Zopet drugi in to uprav naši Velikonemci vidijo v shodu našega cesarja z ruskim neko garancijo za to, da se kmalo odstrani v Avstriji supremacija Poljakov in Čehov, češ, da bo ruski cesar sam indirektno pomagal, da se tudi Rusiji nevarni Poljaki zopet začno germanizirati in z njimi tudi Čehi in drugi Slovani; po tem takem bi bil ruski car skoro samo za to prišel v Kromeriz, da bi zopet Velikonemcem pomagal do nadvlade nad vse druge narode. Pač čudna ta verzija, ki prejasno kaže, da je gospodom Velikonemcem želja po nadvladi popolnoma zmešala glavo. Nekateri oficijozni listi so zopet ta shod tolmačili kakor eminentni dokaz in znamenje za dolgo trajajoč evropski mir, ob enem dostavili, da je Ruska dala na tem shodu svojo autorizacijo, da more Avstrija konečno in nepreklicljivo anektirati Bosno in Hrcegovino.

Mi menimo, da sploh časnikarji prav malo vedo o dogovorih, katere sta imela v Kromeriskem farovžu Giers in Kalnoky, najmanj pa sta se dogovarjala o tem, kako bo Avstrija svoje Slovane zatirala na ljubo Velikonemcev. Ko bi bilo kaj takega, moral bi vsakdo dvomiti nad odkri-

tosrčnim prijateljstvom Ruske do Avstrije ter priti nehote do sklepa, da hoče Ruska Avstrijo zapeljati na jako polzel teren ter jo tresčiti v pogubo.

Ali uže to je največa nezmisel, da se sploh ima za mogoče, da se prvič od avstrijske strani dopušča, od ruske pa poskuša vmešanje v naše notranje zadeve. Ali ne bi kaj takega pomenilo na ene strani največo slabost, na drugej pa največo drznost in brezobzirnost? Naj se potolažijo Velikonemci, ruski car, oni avtokrat, katerega oni avstrijskim ljudstvom slikajo kakor pravo božjo šibo, gotovo se ne briga za njihovo osodo in ne čuti v sebi poklica, da bi njim zopet pomagal k egiptovskim mesnim loncem; temveč pa utegne učinek shoda na našega vladarja biti ta, da se še bolj, nego se je kedaj dosedaj, pokaže slovanskim vladarjem, posebno ako je resnica, da se je v Kromerizu obravnavalo tudi o definitivnej aneksiji slovanskih dežel Bosne in Hrcegovine. — Kedo mora pač biti tako nespameten, da bode verjel, da naš presvitli cesar bode v tistem momentu začel zatirati Slovane, v katerem se Slovanstvu približuje in se pripravlja na to, da zdatno pomnoži število svojih slovanskih podanikov, v tistem momentu, ko dobiva avstrijska politika v Jutrovem precizne obrise, kateri kažejo, da hoče Avstrija z Rusijo konkurirati glede upliva na južne Slovane na Balkanu živeče. Ali pustimo to in presodimo tudi menenje nekaterih oficijoznih glasov, ki bi radi dali svetu razumeti, da pri shodu v Kromerizu je Avstrija pač dobila koncesij, dala pa nobenih.

Čudno je tudi to menenje, ker vsakemu smrtnemu je predobro znano,

da kedor hoče kaj dobiti, mora tudi kaj dati. To naravno načelo velja pa še bolj v politiki in v mejnarodnih razmerah še bolj, nego v prvatnih. Iz tega torej izhaja, da je Ruska od Avstrije tudi kaj terjala, ako jej je v resnici kaj koncesijonirala.

Po našem nemerodajnem menenju je šlo v Kromerizu v prvej vrsti za vtrjenje konservativnih načel, katere zastopajo in trdijo vsi trije cesarji nasproti drugej Evropi, ki je bolj v rokah parlamentov in političnih strank. Ako so pa tri cesarstva v tem obziru edina, potem se tudi vsa druga Evropa ne more dosti gibati v nasprotnem zmislu. Zveza treh cesarjev ima, kakor smo to uže večkrat povdarjali, v prvej vrsti namen, da zajezi vsaktera prizadevanja raznih demagogičnih strank v Evropi. Iz tega stališča torej pomenja trajajoči mir. Mogoče je tudi, da se ta zveza razteza i na gospodarsko polje, kar smo mi uže pred shodom kot mogoče predstavljali, ali ne v obliki carinske zveze, ampak v obliki trgovinskih pogodb in kar zdaj tudi mnogi taki časniki kot najbrže mogoče predstavljajo, kateri so poprej trdili, da pride mej Nemčijo in Avstrijo do najožje carinske zveze.

Ali gospodarska zveza treh severnih držav bi morala dosledno ozirati se v prvej vrsti na kupčijo z Jutrovim in sploh z Azijo, pa v tem slučaju bi bila naperjena proti Angleškej, ki ima v Jutrovem pravi trgovski monopol. Ako je res prišlo do take gospodarske zveze, potem smejo biti zadovoljna v prvej vrsti avstrijska ljudstva, ker vsa prihodnjest naše kupčije, naše produkcije obstoji v tem, da si odpremo prosto polje na Ju-

trovem, kder nam dosedaj dela največe težave Anglež.

Ali gospodarske zadeve, ako so bile sploh na dnevnem redu pri shodu, zavzemale so najbrže le drugo mesto. Prvo mesto je gotovo imela velika politika, nanašajoča se na razmere mej Angleži in Rusi in na konečno rešenje jutrovega prasanja. — Več nego verjetno je, da se je pri tem shodu sklenolo konečno spojenje Bosne in Hrcegovine z Avstrijo, tudi je skoro gotovo, da se to zgodi morda še letos in v ta namen se nekda v prihodnjem meseci v Požegi cesarju predstavi deputacija Bosne in Hrcegovine, katera bode prosila za konečno priklopljenje obeh dežel k Avstriji. Ali ne le to, tudi še daljše posledice jutrovega prasanja so morala biti v razgovoru v Kromerizu. Narava prasanja sama uže kaže, da je glede balkanskega poluotoka silna potreba, da se mej Rusko in Avstrijo določi meja določilnega upliva mej eno in drugo v tem obziru rivalizujočo državo. — Uže od začetka se je slišalo, da Avstrija hoče gospodariti do Soluna; ali Ruska bi jej tega ne dopustila, da jej Avstrija za vse bodoče čase, kadar bode namreč stvar zrela, ne dopusti proste roke v Bolgariji, v Carigradu in sploh na črnem morju. Po našem menenju skoro ni mogoče, da se je konečno prisodila Bosna Avstriji, da ne bi se bila poprej zatrdila načela, po katerih bode postopati glede dedščine umirajoče Turčije in sicer v zmislu, katerega smo prav zdaj omenili, kar pa nam dokazuje tudi upliv Avstrije v Srbiji in odločilni upliv Ruske v Bulgariji. Konečno se tudi skoro ne da verjeti, da ne bi se bilo govorilo

PODLISTEK.

Urvaši.

Indijska drama Kálidásova.

Na slovenski jezik preložil

dr. Karol Glaser.

(Dalje. Glej št. 64.)

Vidušaka.

Če se pri tatu najde ukradeno blago, potem laž ne pomaga nič.

Kralj.

Kraljica, tega lista ne iščem. nego družega, na katerem je pobožni izrek napisan.

Kraljica.

Gotovo lastno srečo človek rad zakriva.

Vidušaka.

Daj mu hitro jedi, da mu se žole pomiri.

Kraljica.

Nipunikā, naglo je brahmanec prijatelja potolažil.

Vidušaka.

Celo hudega duha pomiriš, če le samo jed omeniš.

Kralj.

Norec, ti še mene ugonobiš, ki sem se pregrešil!

Kraljica.

Ne, dragi soprog, ti se nisi pregrešil: jaz sem grešnica. Kaj prežim tukaj, saj vem, da me ne vidiš rad? Nipunikā, hodi. (Odbaja jezno).

Kralj.

Odpuščaj, draga, vitka kakor jelka, priznavam rad, da grešil sem teško. Če se gospod jezi, gotovo je. Le sluga kriv, ker on je gneva vzrok. (Kralj poklekne pred njo).

Kraljica.

Ne delaj tako. (Za se) Lahkomišljni ta čin previsoko čislam. Bojim se kesanja, saj ga k temu samo vljudnost sili.

Kraljica.

(pusti kralja klečečega in odide z spremstvom).

Vidušaka.

Kakor d-roča reka o d-ževnem vrenemu je odšla. Prijatelj, ti pa vstani.

Kralj (vstane).

Ljubimec pravi naj, gorko da ljubim, Sreča ti ženskega ne pridobi. Če mu beseda iz srca ne gre. Kako bi mogel žlahtni kamen kdaj ugajati, če je pobarvan le. Umetno. Saj to vidi znalec v ak.

Vidušaka.

Golo resnico govoriš; kogar oči bolé, ta v bližini bleska svetilničnega ne more prenašati.

Kralj.

Dasi gorim in živim za Urvašijo, pa vendar kraljico visoko čislam. Ker se na to celo ni ozirala, da sem poklekno pred njo hočem odslej njej nasproti odločno postopati.

Vidušaka.

Upam in želim, da svojo odločnost tudi v djanji pokažeš. ne le v besedah. Jaz pa sem lačen; skrbi za to, da bom imel kaj prigriznoti; pa tudi za te je čas, da se okrepiš in skopljesh.

Kralj (k višku pogledavši).

Zares, prijatelj dragi, minol je že predpoldan, upehan pav je šel počivat pod drevo v jamico, ki jo je ohladila vodica.

Bučelice pregoste sele so v odprte popce karnikarine, in race zdaj ostavljajo vodo. Pretoplo, ter po hladnem lotusu Preže na bližnjem bregu, v kletki ozki Papiga koprni po vodici.

(Vsi odstopijo).

(Konec drugega djanja).

Tretje djanje.

(Predigra)

(Dva učenca Bharata, nebeskega gledališnega ravnatelja nastopita).

Prvi.

Prijatelj Palava, ti si nosil sedež učnika, ko je zapustil ognjišče in šel k Velikemu Indru. jaz pa sem ostal tu, da čuvam svetišče. Povej mi, je li ugajala bogovom predstava najinega učitelja, ali ne?

Drugi.

Prijatelj Galava, ali je ugajala, ali ne, tega ne vem. Pa v igri »Boginja Lakšmi« si izbira moža» zloženej po Sarasvatiji je (igrala) strastno svojo ulogo izvrševala, dasi se vrsté tam nagloma razni občutki in strast nema mesta.

Prvi.

Hotel si povedati, da igra ni bila brez hiibe?

Drugi.

Tako je; ni igrala pazljivo in radi tega jej beseda ni tekla točno.

Prvi.

Kakó na primer?

1) Brahmanski puščavnik morajo imeti svoj sedež, tigrovo ali kozlovo kožo. Če kamorkoli hodijo, povsod si to kožo seboj jemljejo, ali jo učenci za njimi nosijo. (Šankar Pandit).

2) Lakšmi, Višnuva žena, je boginja sreče in lepote.

3) Sarasvati — boginja govorništva.

Drugi.

Glej tako le. Ona je nastopila kot Lakšmi in Menakā je igrala boginjo Varuni. Ta jo je tako le vprašala: »Stražniki treh svetov in Kešava« so se zbrali; kateremu je tvoje srce udano?

Prvi.

Dalje, dalje,

Drugi.

Ona bi bila imela povedati: »Purusottamu«, pa se je zmotila in rekla: »Pururavasus«.

Prvi.

Za boga, človek se mora pokoravati mogočni osodi! Se li ni učitelj jezil nad njo?

Drugi.

Gotovo; proklet jo je, Veliki Indra pa pomilostil.

Prvi.

Kako to?

Drugi.

»Ker si zanemarila moj poduk, ne smeš dalje v nebesih bivati«, taka je bila kletev. Veliki Indra pa je k Urvašiji, ki je sramežljivo oči povesila, tako le govoril: »Tvoj-mu ljubimcu, ki me v bitvah podpira, moram ljubav skazati: dovoljujem ti tedaj, da se smeš tako dolgo z njim družiti, dokler on ne zagleda zaroda od tebe.«

Prvi.

Tako se dogaja Velikemu Indru, ki sreč človeško dobro pozna.

Drugi.

S pogovarjanjem sva zamudila čas za kopel; zdaj pa hajd k učitelju.

(Oba odstopita).

(Konec predigre).

1) Kesava — Višnu.

pri zadnjem shodu obeh cesarjev o služaju, ko bi prišlo do vojne mej Anglijo in Rusijo v Aziji.

Verjetno je v tem obziru, da Avstrija in Nemčija v Aziji pustiti popolno prosto roko Rusiji, ter da jej garantirati strogo neutralnost. Vse to se je po našem menjenju utegnolo res obravnavati v Kromerizu in vse kaže, da zveza treh cesarjev vsemu svetu tako imponuje, da se ne bode nihče upal ustavljati sklepom treh velevlasti, kar pa je skoro najboljša garancija za evropski mir in utegne tudi na Angleške državnike uplivati jako ohladilno. Sicer pa tudi take zveze le toliko časa trajajo, dokler to konvencira vsem zaveznikom; kakor hitro pa interesi enega ali drugega drugače kažejo, takrat je taka zveza tudi že zrušena.

Upanje pa je, ker lokalizuje vse mogoče evropske konflikte, da bode evropskim ljudstvom sploh koristna.

Narodne razmere koroških Slovencev.

Die Kärntner Slovenen. Ihre nationalen Verhältnisse und Bestrebungen — zove se brošurica izšla pred nekoliko dnevi v Celovcu, spisana od g. Filipa Haderlapa. Žalostno je res stanje Slovencev izven Kranjske, kajti izpostavljeni smo potujčevanju, živimo v ozkej dotiki z drugima dvema narodoma: na Koroškem in Štajerskem z Nemci, na Primorskem pa z Italijani. Pred leti je bila ista Kranjska še pod vlado Nemcev in Nemčurjev, kojih se je v zadnjem času morda za vedno odtrebila, da sedaj lahko prosto diše ter prostejše goji svoj jezik v šoli in v uradih, v tem ko se morajo Slovenci na skrajnih mejah še boriti pred požrešnim tujim, laškim in nemškim elementom.

Izmej Slovencev, ki živé v pokrajinah, v krajih, kder druga narodnost zapira pot njihovega jeziku v urade in šole, gotovo so, kakor g. pisatelj na str. 3 omenjene brošure pravi, največ zavirani ter obteženi Slovenci na Koroškem, kojim so pravice zelo skopo odmerjene. Ker pa tudi nam tu na Primorskem in vzlasti v Trstu in okolo njega preti raznarodovanje od strani nam sovražnih Lahov in oziroma Nemcev; ker tudi nam ne cvetó rožice na narodnem polju, ampak nam jih silni sovražni vihar zmirom le pari in mori; ker na dalje vidimo, da so naši odnošaji zelo slični onim naših bratov na Koroškem, kakor tudi vseh drugih delov slovenskega naroda v pokrajinah; naj nam bode dopuščeno ozreti se na Koroške in zajedno i naše narodne odnošaje, primerjajoč ene z drugimi, opirajoč se na omenjeno brošurico, kot dobro premišljeno, v mišljenje in porabo našemu milemu slovenskemu ljudstvu na Primorskem in vzlasti v Trstu in njegovej okolici.

Po zadnjem ljudskem štetju l. 1880. živi na Koroškem 102.006 Slovencev, katero število je gotovo prepričilo ter neresnično, ker dobro vemo, kako se je tedaj šteló: Slovencev je na svetu zmirom manj, kar je jako čudno, ker se pri skoraj vseh drugih narodih zapazuje pri vsakem štetju kak narastaj, ki ne prihaja od tod, da se je ljudstvo v dotični kraj od kod drugod naselilo, ampak ker je naraslo po naravnem potu. Tega pri Slovencih ne nahajamo, ampak vidimo, da se njih število pri vsakem brojenju krči in manjša na grozen način: ako to pojde tako dalje, ne bode v jednom veku in morda še popred po Slovenceh ni duha ni sluha.

Od kod pa izvira to krčenje? Od izselevanja ne, ker se Slovencev malo izseli v tuje dežele: Slovenci niso Furlani in sploh Labi, kojih nahajaš, kamor sedeš, kakor muho po leti; kužnih bolezní k nam tudi ni bilo uže mnogo let, da bi jih nam toliko odnesla, kar si pa i ne želimo. Iz kakega uzroka bi vendar to izhajalo? Da, našli smo ta uzrok, znan je dobro: od sleparskega vedenja naših nasprotnikov o priliki štetiljenja; kar na tisoče nam jih požro ter zapišejo mej svoje pristaše, mej

Nemce in Italijane, rekoč: ta ve reči «bos» ali «koša»! Pribroje se k Nemcem in Lahom celo taki Slovenci, ki čisto nič ne umejé jezika prvih in s takim počenjanjem se potem ponašajo ti naši nasprotniki, češ: mnogoštevilni smo; služí nam «du dummes Bauernvieh»!

Ubogi Slovenec pa ždi in boji se protiviti tem samopašnežem, koji se z lažjo in krivico nad njim šopirijo ter ga na vsak mogoč in nesramen način zatirajo, gledajo ga ugonobiti, pokončati. Gorje mu, ako se drzne protestovati: lajsati ga začó in mazati po svojih listovih in ga tožiti barbarstva, nazadnještva, hujskanja in Bog ve še česa. Trpeti mu je mirno in nositi bremena, koje mu nakladajo.

Tak jarem morajo nositi i Slovenci na Koroškem; tudi tam se je štetje izvršilo po nemškem kopitu in maščevalnej samopašnosti in ošabnosti. Namesti, da bi jih nabrojili 120—130.000, jih je po njih štetju samo 102.000. Da je prvo število pravo, to se lahko dokaže, kakor nam je dokazal i g. pisatelj, po krškem diecezniškem šematizmu. V tej škofiji je tega leta 353 duhovnikov; mej temi se na 223 stacionih pridiguje nemški, na 118 slovenski in na 12 v obeh jezikih.

Spozna se lahko krivo brojenje slovenskega ljudstva k Nemcem, ako se pomisli, da se v nekaterih farah, kder je morda samo 3—10 Slovencev za take zapisanih, vendar le pridiguje v slovenskem, kot je ino umevnem jeziku. Enako se ne godi zgolj na Koroškem, temuč in drugod in vzlasti tu v Trstu, kder bi lahko Slovenci v mestu in v okolici mnogokako rekli o nepravilnem in nesramnem počenjanju naših Lahončkov na magistratu in njihovih slugih in skrivnih sgentih. Ali za sedaj se to ne da popraviti, ampak nam bode treba o priliki drugega štetiljenja mnogo bolj opreznim biti, kajti drugače bodemo vedno bolj krčili domače slovensko krdelo ter polnili krdela naših nasprotnikov, s čemur se bodo oni potem ponašali ter metali svetu prah v oči, Nemci stanujoči v dotiki z Slovenci, Nemcem onkraj meje — naši Italijani pa lačnim polentežem tam za veliko lužo v lačnej škornji.

Štetje bi moralo biti strogo nadzirano ter ne prisiljeno, na kar bodemo morali tudi mi dobro paziti, ker na številu ljudstva mnogo stoji; na podlagi številke se morda še kaj pridobi, ali iz krempeljev izleče drugim narodom, ki drugače svojemu sosedu nič ne privoščijo.

Ljubomir.

(Dalje prh.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

O shodu našega cesarja z ruskim v Kromerizu nam je še nekoliko važnejih stvari poročiti. Cesar in prestolnik sta se 25. t. m. ob 11. uri dopoldne iz Kromeriza odpeljala ruskim gostom naproti v Gulin, kamor je dospel ruski dvorni vlak ob enajstih in polu ure. Tu sta stopila h gostom in vlak se je odpeljal v Kromeriz, kamor je opoldne dospel. Tu je na peronu čakala cesarica in nadvojvoda Karol Ljudevit; godba je zaigrala rusko himno. Oba cesarja sta se dvakrat objela in poljubila, potem pa sta ogledala častno kompanijo. Potem je bilo pozdravljanje splošno. Garica je po ruskem običaju nadvojvodu Karolu Ljudevitu, ki jej je poljubil roko, ponudila lice, da jo poljubi; velika kneginja je poljubila Karola Ljudevita nas čelo. Ruski car je poljubil našej cesarici roko; potem pa mu je naš cesar predstavil, deželnega glavarja, okrajnega glavarja in župana. Potem so se vsi odpeljali v mesto. V gradu sta jih sprejela knez Hohenlohe in grof Hunyady. Tu so bili predstavljeni zbrani dostojanstveniki. Cesar je podelil ruskemu prestolniku lastništvo ulanskega polka. Mej obedom je igrala godba polka Aleksander. Jedi so nosili na mizo v vedragih zlatih posodah. Ob osmih zvečer se je začela gledališčna predstava. 26. zjutraj se je najvišja gospoda odpeljala na lov in ustrelila 41 glav divjačine; mej lovom sta se Giers in Kalnoky dalj časa razgovarjala in potem je car sprejel Kalnoky-a. — Ob 10. uri zvečer so ruski gosti odpo-

tovali, ko so se presrč-o poslovili. Oba cesarja sta se trikrat objela in poljubila; enako srčno se je poslovil car tudi od prestolnika, od nadvojvoda Karola Ljudevita, i naš cesar od velikih knezov in velike kneginje. Cesarici ste se poslovili uže poprej v gradu. Car je pri odhodu zaklical našemu cesarju: «A revoir,» ki mu je odgovoril: «A revoir, espere bientot»; potem sta se še po vojaški pozdravila.

Car je podelil grofu Taaffe-u Aleksandrov Nevski red prve vrste, ministru Orczy in državnemu tajniku Szegeny beli orlov red prve vrste, deželnemu namestniku grofu Schönborn red sv. Ane prve vrste, knez Hohenlohe pa je dobil veliki križ reda sv. Andreja v brilantih.

Naš cesar je takoj po odhodu ruskih gostov odpotoval v Pelzenj k vojaškim vajam; pred odhodom pa je poslal deželnemu namestniku lastnoročno pismo, v katerem izreka svojo zadovoljnost o mnogih ganljivih dokazih neomahljive ljubezni moravskega prebivalstva, posebno Kromerizanov ter naroča deželnemu namestniku, naj vsemu prebivalstvu naznani živo čutečo zahvalo.

Tudi prestolnik Rudolf i nadvojvoda Karol Ljudevit sta se uže ta večer odpeljala na Dunaj, cesarica pa drugo jutro zjutraj.

Tako se je končal velepomeljivi shod v Kromerizu. Praša se, kaj je bilo na njem skleneno. Vsega natančno, razen udeleženi in zaupnih oseb, nobeden ne ve, ali vendar ni teško nekoliko uganoti. Ni dvombe, da je bila razprava o jutrošnjem prašanju, i da se je sklenolo, kako boste v gotovih primerljajih obe državi postopali. Nedavno smo čitali v časnikih, da pridejo veljaki iz Bosne in Hercegovine prosit cesarja, ko se bo pri vojaških vajah mudil v Požeji, naj se Bosna in Hercegovina stalno prikljopi Avstrijsko-ogerske. Osupnola je nas takrat ta novica, a danes nam je jasna. Za gotovo se namreč trdi, da so dogovorili z rusko vlado o tej zadevi bili vspešni, i da se v Kromerizu sklenejo. A to ne more biti še vse, ker roka roko umiva; mi smo uverjeni, da ruska vlada ne bi tega dovolila, ako se od naše strani tudi Rusiji ni dalo kako zagotovilo. Mi menimo, da ste se na Kromeriskem shodu zjedini Avstrija in Rusija gledé rešitve vshodnjega prašanja, in če se je zgodilo to, presekkel se je Gordonov voz, ki je provzročil uže toliko prepira, zaradi katerega se je prelilo uže toliko krvi. — Slednjič se trdi še, da se je v Kromerizu sklenola tudi pogodba, glede mejsebojnega izročevanja političnih hudodelcev, kakor so dinamitardi, nihilisti itd. ki so sovražniki javnej varnosti. Tudi ob tem se ne more noben pravičen človek spotikati, ker državna blagost zahteva javno varnost.

O konferenci ministrov Kalnoky-a in Giers-a se iz vere vrednega vira poroča: pogovori so trajali štiri ure, pismene pogodbe se niso sklenole, ampak bili so le splošni razgovori o političnem stanju, natančno se je posebno pretresalo poslanstvo Drummond Wolffa v Carjigrad. Gledé rešitve mejnarodne razmere mej Avstrijo in Bosno in Hercegovino so bili tudi natančni razgovori. Rusija je uže na shodu v Skjernevicah privolila prikljopenje Bosne in Hercegovine k Avstriji; ali to se je zaradi tega opustilo, ker je bilo Gladstonovo ministertvo temu nasprotno. Kar je Salisbury na krmilu, od tega časa je več upanja, da angleška vlada združenje privoli; ali pri vsem tem se ta zadeva reši še le potem, ko se izvrše nove volitve na Angleškem in če ostane na krmilo sedanje angleško ministertvo.

Cesar je prišel v Pelzenj 27. t. m. ob enej uri popoldne. Na kolodvoru so ga sprejeli deželni namestnik, deželni glavar, župan, okrajni načelnik, duhovščina, gosposke in trgovinska zbornica. Župan ga je pozdravil v češkem i nemškem jeziku in cesar mu je tudi v obeh jezikih odgovoril ter razodel svoje veselje, da se je mesto v zadnjih letih tako povzdignolo. Potem ga je pozdravil okrajni glavar v češkem jeziku in cesar mu je tudi v tem jeziku odgovoril ter se zahvalil za presrčni in slovesni sprejem. Potem je cesar najprej obiskal glavno cerkev. Mesto je bilo lepo okrašeno, na poti so stala društva, rudokopi in banderiji. K obedu je cesar povabil deželnega namestnika, deželnega glavarja, župana, dekana i načel-

nike oblastnij. Potem je šel k vojaškim vajam in posebno zadovoljnost izrekel o njihovem izurjenju.

Državni zbor se skliče na 25. dan meseca septembra; tako poročajo večerajšnji dunajski časniki.

Bolgarski knez je 26. t. m. prišel na Dunaj, drugi dan pa odpotoval k vojaškim vajam v Pelzenj, kamor ga je bil naš cesar povabil.

V Pragi je 600 tkalcev delo opustilo. Hoteli so zborovati, ali ni jim bilo dovoljeno. Policija posreduje mej njimi in gospodarji.

Vnanje dežele.

V Rigi in Revalu sta bila mestna župana na carjev ukaz odstavljeni, ker nista hotela v ruskem jeziku z uradnimi občevati.

Avfgansko prašanje je toliko, kakor rešeno, določiti je le še nekaj nebitnih stvari gledé mejnikov; angleška vlada je vsled tega zaukazala demobilizacijo in iz Aleksandrije poklicala vojake domu.

V španjskem ministerskem svetu je 25. t. m. minister zunanjih zadev prečital odgovor nemške vlade na španjski protest o zadevi Karolinskih otokov. V tem govoru pravi nemška vlada, da vsa stvar nema nobenega pomena in da prijateljskih vezi mej Nemčijo in Španijo ne raztrže, ker Karolinski otoki niso lastnina nobega, Španija tam ni postavila nobenega uradnika. Ali s tem odgovorom španjska vlada ni zadovoljna; v mornaričnem ministertvu je vse na nogah, vsi na odpustu bivajoči mornarični častniki so bili poklicani v službo. Trdi se, da španjska vlada pretrga diplomatsko občevanje z Nemčijo, ako ne dobi od te ugodnega odgovora. — Srditost na Nemčijo je po vsem španjskem velika; vsa večja mesta so prestopila v tej zadevi izjavi prestolnega mesta Madrida.

DOPISI.

Šempas 24. avgusta. Hvala Bogu! vendar je tukajšno šolsko poslopje vdobilo svojo streho, kar me z drugimi za napredek unetimi srčno veseli.

Poslopje stoji tik državne ceste na desnej strani vasi, ako greš iz Gorice v Ajdovščino, na tako imenovanj »Batkičevie ogradi«, katero bode služilo v stanovanje dvema učiteljskima osebam t. j. šolskemu vodju in ednemu poučitelju ali poučiteljici in kot dvorazredna šola vasi Šempas, Ozlen in sv. Miha. Poslopje bode delalo čast občini in onim, ki so skrbeli, da se postavi, posebno pa ostane v vednem spominu podvzetniku g. A. Bolko iz Gorice radi tega, ker se mu njegov trud (kakor sam šestokrat pravi) ne poplača.

Delo vodi tukajšni dobro izkušeni zidar V. L. tako dobro, da se ni bilo s prva nadejati tako izvanrednih zmožnosti v tej stroki pri njem. Le neomikani davkoplačevalci godrnja in zabavlja zoper šolske postave in oblasti, ker mu iste (po njegovem menjenju za take namene krivično) nalagajo težko breme šolskih doklad za šolske potrebščine. Tak davkoplačevalec bi rad videl zopet ono dobo, v kojej je bilo pripuščeno občinskemu starešinstvu skrbeti za vzdrževanje javnih ljudskih šol in učiteljev, češ, da takrat niso toliko stale; res je, da ni bilo tako težko kakor sedaj, ali pomislimo, koliko so nam tiste šole donasale, v katere je zahajal le tisti, kdor je hotel, nobeden se ni slišil k rednemu obiskovanju šolskega pouka, kde bi pa sedaj vdobili učiteljev s tako plačo, kakoršne so bile takrat, kolo časa se ne prestando suče okoli svoje osi in mi tudi z njim in tisti, ki se niso z njim vrtili, zabavljajo zdaj na gosposko in postave.

Kubed, 21. avgusta 1885. — (Izv. dop.) — Kar je naša župnija tako težko in željno pričakovala, to je sedaj doseglá: Dobili smo krasne nove orglje, koje sta postavila slavnozvozna gg. brata Zupan. — Narejene so po najnovejšej sistem i na stožke (Kegeladensystem), koja se je do sedaj skazala kot najboljša in najpopolnejša; kajti celó najslavnejši orgljarji, kakor so n. pr. Walker in bratje Rieger, izdelujejo orglje po tej sistem i in sedanje orglje v Kubedu so uže jednajste, koje sta postavila gg. Zupana po tem sestavu in vseh ostalih deset nam pričajo z dobrim občankom izvrstnost sisteme in skušenost mojstra.

Intonacija orgelj je jasna, spremeni popolnem značajni, kakor imena kažejo. — Gledé dispozicije je v manualu 54 tast. Spremeni pa so ti le:

1. Principal, koji ima metaličen, čvrst in polnopeven glas.

2. Salicional, — nežen, jako fino raziven glas.

